

Prof. dr hab. Urszula Kryger

Dziedzina sztuki, dyscyplina - sztuki muzyczne

Akademia Muzyczna w Łodzi

Łódź, dnia 10.08.2026 r.

Zlecniodawca recenzji

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie,
pismo z dnia 16 lutego 2026 r.

Dotyczy

Pracy doktorskiej mgr Ji Miao pt. „Interpretacja muzyczna poezji Williama Szekspira w liryce
wokalne: analiza pieśni *O Mistress Mine* i *Come Away Death* w twórczości różnych
kompozytorów na przestrzeni epok w historii muzyki”.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pana mgr Ji Miao, zatytułowana „Interpretacja muzyczna poezji Williama Szekspira w liryce wokalne: analiza pieśni *O Mistress Mine* i *Come Away Death* w twórczości różnych kompozytorów na przestrzeni epok w historii muzyki” składa się z dwóch integralnych części: dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz obszernego opisu. Obie te części, występując łącznie, tworzą spójną, komplementarną całość, w pełni adekwatną dla przewodu doktorskiego w dyscyplinie sztuki muzyczne.

Dzieło artystyczne obejmuje 15 pieśni różnych kompozytorów pisane do dwóch fragmentów ze sztuki Szekspira „Wieczór Trzech Króli”: *O Mistress Mine* i *Come Away Death*:

1. Thomas Morley, *O Mistress Mine* **
2. Thomas Augustine Arne, *Come Away Death*
3. Jean Sibelius, *Come Away Death* ***
4. Gerald Finzi, *O Mistress Mine*

5. Gerald Finzi, *Come Away Death*
6. Roger Quilter, *Come Away Death*
7. Roger Quilter, *O Mistress Mine*
8. Benjamin Dale, *Come Away Death**
9. Benjamin Dale, *O Mistress Mine* *
10. Ernest John Morean, *Come Away Death*
11. Erich Wolfgang Korngold, *O Mistress Mine*
12. Erich Wolfgang Korngold, *Come Away Death*
13. Amy Beach, *O Mistress Mine*
14. Madeleine Dring, *O Mistress Mine*
15. Madeleine Dring, *Come Away Death*

W nagraniu, Panu Ji Miao towarzyszyli:

Krzysztof Trzaskowski - fortepian

Paweł Czarny – altówka*

Filip Michał Zieliński – lutnia**

Mateusz Grygorowicz -gitara***

Reżyserem nagrania jest Emilian Rymarowicz.

Ocena części artystycznej

Pan Ji Miao zaproponował jako temat swojej pracy doktorskiej niezwykle ciekawe badania. Jak wiadomo poezja Williama Szekspira była bardzo często wykorzystywana przez kompozytorów do opracowań muzycznych. Doktorant wybrał dwa kontrastujące fragmenty, niezwykle popularne w twórczości muzycznej i zestawiał 15 utworów napisanych przez dziesięciu kompozytorów żyjących na przestrzeni kilku stuleci – od XVI do XX w.

Nagranie jest znakomite. Głos Pana Ji Miao brzmi doskonale, doktorant operuje nim z wielką swobodą. Doskonale podany jest tekst. Śpiewak interpretuje pieśni zależnie od ich charakteru, z lekkością i humorem lub powagą i skupieniem. Jego głos zdecydowanie lepiej

brzmi w wysokim rejestrze, w tym obszarze daje też większe możliwości interpretacyjne i artykulacyjne śpiewakowi.

Świetne operowanie artykulacją słychać w pieśni Morleya. Doskonale interpretuje Pan Ji Miao niezwykle ciekawą pieśń Sibeliusa, nasuwającą skojarzenia z rodzajem monodii czy pieśni balladowej o oryginalnej harmonii. Co ciekawe, język szwedzki całkowicie zmienia brzmienie i charakter poezji, a surowa szata muzyczna prowadzi nas w posępne i chłodne obszary muzyczne. Akompaniament gitary jeszcze pogłębia ten nastrój. Najbardziej znane pieśni z cykli Finziego i Quiltera wykonane są z wyczuciem stylu, epoki i charakteru tej muzyki. Ale najciekawsze są te mniej znane pieśni, szczególnie te, w których kompozytorzy użyli innych instrumentów obok lub zamiast fortepianu.

Porównując pieśni Come Away Death Finziego i Quiltera słychać jak tessitura w której śpiewak się porusza zmienia charakter jego głosu. Ciemna i głęboka u Finziego staje się jaśniejsza i niezwykle wzruszająca w utworach Quiltera. Śpiewak doskonale dostosowuje głos do instrumentu który mu towarzyszy, operuje różnorodną barwą i artykulacją.

Ciekawe jest użycie altówki w pieśni Benjamina Dale'a, nie współbrzmi ona z głosem, a jest rodzajem komentarza muzycznego lub dialoguje z głosem, spotykając się z nim dosłownie na chwilę w końcowym fragmencie utworu. Głos z wielką wrażliwością podejmuje ton altówki, to liryczny, to znów żałosny.

Ciekawe, że akompaniament tych pieśni z tak różnych epok jest dosyć spójny, operuje podobnym rytmem (dostosowanym do rytmu wiersza), a nawet, jest takie wrażenie, że opiera się na podobnym materiale muzycznym.

Prawdziwym odkryciem jest twórczość dwóch kompozytorek – Amy Marey Cheney Beach i Madleine Dring. Zaskakujący jest styl tych pieśni i ich charakter – szczególnie liryczna i raczej smutna pieśń O Mistress Mine Madleine Dring jest niezwykle ciekawa i tak inna od kobiecej twórczości, którą znamy.

Pieśni Korngolda i Dring wykonuje Doktorant Iżej, łagodnie, jak piosenki, zachowując styl muzyki amerykańskiej czy rys muzyki filmowej do której możemy zaliczyć utwory Korngolda.

Nagranie jest spójne, ciekawe, śpiewak doskonale operuje głosem, śpiewa odpowiednim stylem i artykulacją dla epoki wykonywanego dzieła. Tekst jest zawsze doskonale podany i jego wymowa bardzo dobra.

Dobór repertuaru i jego doskonałe wykonanie świadczy o dojrzałości Doktoranta i dużej świadomości własnego głosu i różnorodności stylów muzycznych w których doskonale się porusza.

Ocena części pisemnej

Opis pracy jest bardzo obszerny, logicznie skonstruowany, doskonale opracowany.

W Rozdziale I omówiona jest postać Williama Szekspira i dzieło, z którego pochodzą oba wiersze. *Wieczór Trzech Króli*, „komedia z przesłaniem”, wykorzystuje postać błazna, którego inteligencja i przenikliwość „pozwała dostrzegać fałsz, słabości i paradoksy ludzkiego postępowania”. To on zachęca do korzystania z uroków życia w pieśni *O Mistress Mine*, on także wyśpiewuje smutną, melancholijną pieśń *Come Away Death*.

Autor dysertacji precyzyjnie opisuje miejsce omawianych utworów w dziele Szekspira, ich znaczenie dramaturgiczne. Przytacza także znakomite tłumaczenia obu tekstów autorstwa Piotra Kamińskiego.

Rozdział II dysertacji jest szczególnie interesujący z punktu widzenia śpiewaka-wykonawcy. Jego tematem są rozważania lingwistyczne – historyczny rozwój języka angielskiego na przestrzeni wieków, który prowadził do osiągnięcia jego rozkwitu w epoce szekspirowskiej, a jako wczesny język nowoangielski, stworzył doskonałe warunki rozwoju współczesnego języka angielskiego.

W tym rozdziale Doktorant wyjaśnia różnice między wymową obowiązującą w czasach Szekspira, a tą w języku współczesnym, wyjaśnia jaką przyjął wymowę w prezentowanym dziele artystycznym i tłumaczy podstawy tej decyzji.

Zasadniczą część dysertacji stanowi Rozdział III. Jest on poświęcony postaciom kompozytorów i kompozytorek, których utwory nagrał Doktorant, a także analizie stylów muzycznych, harmonii, emocjonalności nadanej wierszom przez różnych twórców. Autor opisuje również swoje doświadczenia, towarzyszące przygotowaniu i studiom nad wybranymi utworami.

Trzeba przyznać, że pole do badań jest tu niezwykle szerokie. Doktorant wybrał kompozytorów działających na przestrzeni czterech wieków, rozpoczynając od Thomasa Morleya, który prawdopodobnie znał Szekspira, aż do kompozytorki Madleine Dring zmarłej w 1977 r. Tak ogromny przekrój stylistyczny pozwala prześledzić jakie znaczenie miała poezja Szekspira w kolejnych wiekach, jak była odczytywana i jaki wpływ miała na twórców i ich dzieła.

Analiza przeprowadzona jest niezwykle dokładnie, kompetentnie i szeroko. Obejmuje nie tylko formę utworów, ich harmonię, rytm czy tempo, ale także ładunek emocjonalny jaki niosą kolejne utwory i ich różnorodność stylistyczną. Ciekawe są rozważania na temat interpretacji tego samego tekstu w różnych ujęciach muzycznych.

Doktorant pięknie opisuje wczesnobarokową praktykę wykonawczą, wykonawcze aspekty lutni jako wiodącego instrumentu tamtych czasów, ale także opisuje w jaki sposób śpiewak powinien ją wykonywać.

Całkiem inne przeznaczenie miała pieśń Thomasa Augustine'a Arne, która powstała jako utwór sceniczny wykonywany w toku akcji dramatycznej (czyli jako muzyka do przedstawienia teatralnego). W związku z tym jej interpretacja musi się różnić od koncertowego utworu muzycznego.

Wielką niespodzianką w przedstawionym dziele artystycznym jest pieśń Jeana Sibeliusa. Nawet jeśli zna się jego pieśni, ta przedstawiona tutaj jest inna od wszystkich, niezwykle ciekawa i zawiera taki rodzaj ekspresji, że nie sposób przejść obok niej obojętnie. Wielokrotnie słuchałam tego utworu i muszę powiedzieć, że jego muzyczna konstrukcja zdumiewa, emocjonalność wzbudza smutek i niepokój, ale interpretacja Pana Ji Miao powoduje gęsią skórę i trzyma słuchacza w napięciu do samego końca utworu.

Dalej Doktorant opisuje dwóch kompozytorów angielskich, których muzyka idealnie splata się z poezją Szekspira – Geralda Finziego i Rogera Quiltera. Opisuje ich precyzję, elegancję, szlachetną melodykę i artystyczny wyraz. U obu tych twórców zwraca uwagę frazowanie i kontrasty agogiczne, tworzące niezwykłą aurę tych utworów.

Ogromną wartością pracy doktorskiej Pana Ji Miao jest przywrócenie do wykonywania utwory kompozytorów zapomnianych – jak Benjamin Dale, Ernest John Moeran, czy wręcz nieznanych – jak dwie kompozytorki – Amy Marey Cheney Beach i Madelein Dring.

Przedstawił nam pieśni Benjamina Dale’a na głos z towarzyszeniem altówki, powstałe z fascynacji kompozytora sztuką doskonałego altowiolisty Lionela Tertisa. Brzmienie tego instrumentu, dialogującego z głosem tworzy niezwykłą aurę dźwiękową i atmosferę, świetnie tu wykorzystane przez wykonawców.

Kolejną niespodzianką jest pieśń nieznanej mi wcześniej amerykańskiej kompozytorki Amy Marey Cheney Beach. Ze zdumieniem przyjąłam informację zawartą w dysertacji, że kompozytorka ta „napisała ponad dwieście pieśni artystycznych, które weszły do klasycznego repertuaru wokalistów”. Praca zawiera analizę muzyczną prezentowanej pieśni do słów Szekspira, która zachęca do zapoznania się bliżej z twórczością tej kompozytorki.

Pieśni Korngolda konfrontuje Pan Ji Miao z twórczością angielskiej kompozytorki Madleine Dring, jak pisze „obdarzonej wyjątkową wrażliwością i talentem”, której utwory wywarły na Doktorancie największe wrażenie spośród wszystkich analizowanych utworów. Rzeczywiście jest to muzyka niezwykła, naznaczona smutkiem, melancholią i tęsknotą.

Szczególne znaczenie ma fakt, że jedna z tych pieśni – O Mistress Mine, niepublikowana i nienagrywana wcześniej, w nagraniu dzieła artystycznego Pana Ji Miao ma swoją fonograficzną premierę. Szalenie ciekawe są to utwory, znakomicie opisane przez Doktoranta, powinny być wykonywane i na stałe zagościć w programach recitali.

Dla porównania wszystkich pieśni Doktorant stworzył tabele, z której można łatwo wyczytać charakterystykę wszystkich pieśni. Jest tam omówione tempo, tonacja, faktura, techniki wokalne i ekspresja emocjonalna i estetyka wszystkich utworów. Stanowi to syntetyczne ujęcie przeprowadzonej analizy i daje obraz charakteru i stylu przedstawionych pieśni.

KONKLUZJA

Praca doktorska Pana mgr **Ji Miao** jest niezwykle ciekawa, wartościowa i twórcza.

Porównanie pieśni powstałych na przestrzeni 400 lat, ich różnorodność, a jednocześnie spójność wnoszona przez poezję Szekspira jest świetnym materiałem do dogłębnych studiów wokalnych i muzycznych. Odkrywanie kompozytorów zapomnianych również daje pole do własnych twórczych działań i osobistej propozycji interpretacji nieznanych dzieł.

Pan mgr Ji Miao wykorzystał w pełni wybrany repertuar, zarówno dzieło artystyczne jak i jego opis prezentują artystę dojrzałego, z dużą wiedzą, wyobraźnią muzyczną i ogromnymi możliwościami. Jego praca doktorska dowodzi wysokich umiejętności wokalnych, świadomości artystycznej i dojrzałości interpretacyjnej.

Pan mgr Ji Miao wykazał się zarówno **doskonałym przygotowaniem teoretycznym**, jak i **umiejętnościami prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej**, w pełni realizując założone cele badawcze i wykonawcze.

Pracę doktorską Pana Ji Miao oceniam jako odpowiadającą wymaganiom rozprawy doktorskiej zgodnie z art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.).

Wnoszę o dopuszczenie Doktoranta do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora.

